

Skolemateriell

La den rette komme inn

Av John Ajvide Lindqvist

Bearbeidet til scene av Jack Thorne

Premiere 24. januar 2015, Rogaland Teater

Regissør: **Morten Joachim** | Scenograf og kostymedesigner: **Gjermund Andresen** |

Komponist: **Anders Brunvær Hauge** | Lysdesigner: **Haakon Espeland** | Maskør: **Jill**

Tonje Holter | Dramaturg og oversetter: **Michael Evans**

Medvirkende: Kristian Berg Jåtten, Ingrid Rusten, Even Stormoen, Mette Arnstad, Stian Isaksen, Knut Erik Engemoen, Svein Solenes, Anders Dale, Jonathan Espolin-Johnson og Roar Kjølv Jenssen

Skolemateriell av: Endre Sannes Hadland

Hva ville du gjort dersom du fikk en vampyr som nabo?

I *La den rette komme inn* treffer vi den unge tenåringen Oskar som opplever nettopp dette. Når den mystiske Eli flytter inn i naboleiligheten - blir Oskars ensomme liv som venneløst mobbeoffer plutselig satt på hodet. Det viser seg at Eli er en vampyr, mens hun samtidig er en person som er like ensom som ham selv. Møtet med Eli skal komme til å utvikle seg til et vennskap ingen av dem hverken kunne forvente eller drømme om.

Satt i et mørkt og kaldt vintermiljø i en like kald forstad er den *La den rette komme inn* en blodig, mystisk og grufull fortelling om ensomhet og det å være utenfor. Men det er like mye en fortelling om vennskap og indre styrke. *La den rette komme inn* er en forestilling utenom det vanlige. Det er blodig, mørkt og med overnaturlige hendelser - men likevel uskyldig, morsomt og fullt av håp. Forestillingen er satt i et stereotypisk og normalt miljø, men inneholder som vampyrfortellinger flest noe mer - noe overnaturlig, grusomt og vakkert. Vampyrer er mytologiske vesener - hva ville skjedd hvis en myte innvaderte hverdagen?

Om forestillingen:

La den rette komme inn er basert på John Ajvide Lindqvists sensasjonelle debutroman og Tomas Alfredson kritikerroste film om mobbeofferet Oskar som bor i Blackeberg, en av Stockholms mange drabantbyer. Blackeberg er kjemisk fri for mysterier, drabantbyen er fylt med mennesker som lever sine liv, går på jobben, på skolen, hever trygd, ser på TV, drikker, elsker, plager hverandre og sniffer lim i kjellerne.

I en av de mange leilighetene bor Oskar. Hans foreldrene er skilt, han blir mobbet på skolen av guttene Johnny og Micke, og han har egentlig ingen venner. Hverken mor, far, lærere eller andre ansvarspersoner ser ham - og ingen tar ansvar for å hjelpe ham. Så en dag får han en ny nabo, Eli, ei jente som er ulik alle andre jenter Oskar har møtt. I sin bunnløse ensomhet griper Oskar sjansen da Eli tilbyr sitt vennskap. Men vet han hva han slipper inn? I det kalde og mørke forstadslandskapet begynner det å skje ting, og en dag blir en mann funnet myrdet med halsen skåret over og tømt for blod. Bortsett fra et par dråper, er blodet ikke å finne på åstedet ...

Om forfatteren:

John Ajvide Lindqvists skrekkperle *La den rette komme inn* er hans debut som forfatter. Handlingen er lagt til drabantbyen Blackeberg i Stockholm, hvor han selv vokste opp. Han definerer seg selv som skrekkforfatter, men hans litteratur inneholder også sosialrealistiske skildringer av høy kvalitet og han blir av mange oppfattet som en av Sveriges beste historiefortellere. Hans spesielle sjangerblanding, hvor han gjør bruk av sosialrealisme og

fanasy/thriller sjangren har gitt Lindqvist stor oppmerksomhet og hans bøker er i dag utgitt i 33 land.

La den rette komme inn er filmatisert to ganger, i en svensk og en amerikansk versjon regissert av henholdsvis Tomas Alfredsson og Matt Reeves.

En scenisk bearbeidelse av Jack Thorne basert på den svenske romanen og filmen av John Ajvide Lindqvist.

Om vampyrer:

Fra programbladet:

Vampyrer og vampyrjegere endrer seg i takt med samfunnet. Samspeillet mellom helt og antihelt gir et bilde av hva samfunnet frykter og hvordan det løser problemene.

Levende døde med tørst for menneskeblod. Skapninger som minner om oss, men som på mange måter er overlegne.

Forholdet vårt til blodsugeren har utviklet seg fra frykt til fascinasjon.

Vampyrer har sjelden vært så populære som i dag.

Horder av tenåringsjenter dåner over glitterprinsen i den nye «Twilight-sagaen», rollespillere tar rollen som vampyrer og stort sett alt med hogttenner selger.

Derfor er det spennende å se på hvordan vampyren og vampyrjegeren har utviklet seg gjennom tidene, mener Jørgen Riber Christensen, monstrolog fra Aalborg universitet.

– Det er tydelig å se at oppfatningen av vampyren historisk er gått fra frykten for at de på det symbolske plan signaliserte en frigjøring av den kvinnelige seksualiteten, til en fascinasjon og romantisering av vampyren, forteller han.

...

Vampyrer er utrolig populære, og det finnes uendelig mye materiale om dem. Det er laget utallige filmer, bøker, data- og rollespill. Materialet er så omfattende at det umulig ville kunne beskrives i en enkelt artikkel.

Vampyrene blir etter hvert brukt både som skurker og helter, men uansett: de dystre vampyrene fascinerer.

– Jeg tror vi for tiden er blitt klare til å akseptere vampyren. Vampyrer er blitt så komplekse at de selv kan representere den tradisjonelle van Helsing-figuren.

– På denne måten kan man si at det monstrøse nå er både i vampyren og i de disiplinerende kreftene som skal undertrykke den, sier Christensen.

(Programartikkel til *La den rette komme inn*, Rogaland Teater 2015)

Elevoppgaver til forestillingen:

(Oppgavene kan besvares individuelt, i par eller i gruppe.)

- Før forestilling:

- Hvilke forventninger til forestillingen får du av tekstene ovenfor?
- Forestillingen blir kalt en sosialrealistisk vampyrfortelling - hvilke forventninger får du til en sånn beskrivelse?
- Hvilke forventninger får du til forestillingen når den reklamerer med overnaturlige hendelser?
- Hvilket forhold har du selv til vampyrer? Hvorfor tror du vi mennesker interesserer oss for vampyrfortellinger?
- Basert på det du har lest om forestillingen - hvorfor tror du den heter *La den rette komme inn*?
- *La den rette komme inn* er basert på en bok av John Ajvide Lindqvist. Senere har den blitt filmatisert i både Sverige og USA. Finn ut hva du kan om forfatteren, boken og filmene.

- Etter forestilling:

• **Estetikk og form:**

- Stod forestillingen i stil med de forventningene du hadde? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hva synes du var bra? Hva synes du var dårlig? Begrunn svaret.
- På forhånd lovet forestillingen overnaturlige hendelser satt i et realistisk univers. Hvordan føler du forestillingen levde opp til dette løftet?
- Forestillingen tar i bruk en del spesialeffekter - hva synes du om disse? Var det noe som var mer troverdig enn noe annet? Var det for mye, for lite eller passe mengde effekter? Begrunn svaret.
- Hva synes du om forestillingens scenografi? Var det noe symbolbruk du la merke til? Hvilke assosiasjoner fikk du?
- Kan du si noe om forestillingens bruk av lys, farger, lyd og musikk?
- Hvordan synes du denne forestillingen skiller seg fra tidligere teateropplevelser du har hatt?
- Er forestillingen først og fremst et sosialrealistisk drama, fantasy, thriller eller grøsser? Eller kanskje en annen sjanger? Begrunn meningen din.

• **Tematisk:**

- Etter å ha sett forestillingen - hvorfor tror du den heter *La den rette komme inn*?
- *La den rette komme inn* er en historie om å være annerledes. Hvilke sammenligninger til vårt eget samfunn kan du trekke til vampyren Eli?
- På hvilke måter kan en tenåring være annerledes i dagens samfunn?
- Forestillingen er også en historie som tar for seg mobbing. Oskar og Eli slår hardt tilbake mot mobberne. Synes du dette er riktig eller galt? Begrunn svaret.
- Forestillingen stiller spørsmålet om hva som *faktisk* ville skjedd dersom en vampyr flytter inn i nabohuset. Synes du Oskar og de andres reaksjon er troverdig? Hvordan tror du at du selv og andre hadde reagert hvis dette skjedde hos deg?
- Historien er lagt til forfatterens barndom på 80-tallet. Er det noe du ser i forestillingen som du mener ville vært forskjellig hvis det skjedde i dag?
- Tror du det er lettere eller tøffere å vokse opp i dag enn før? Begrunn svaret.
- Vampyrfortellinger er svært populære i dag - hvilke likheter/forskjeller ser du mellom forestillingen og andre historier du har sett om vampyrer?
- Det sies at vampyrer er den mytologiske figuren vi både elsker og frykter mest. Hvorfor tror du at vi tiltrekkes historier om vampyrer?
- Er dette mest en historie om ensomhet eller vampyrer? Begrunn svaret.
- Kunne denne historien blitt fortalt like bra hvis den *ikke* inneholdt overnaturlige elementer og vampyrer? Begrunn svaret.

- **Bonus:**

- ***La den rette komme inn*** er også blitt filmatisert. Se filmen og diskuter deretter følgende spørsmål:

- Hva syntes du om filmen? Hva synes du var bra? Hva syntes du var dårlig? Begrunn svaret.
- Hva likte du best - filmen eller forestillingen? Begrunn svaret.
- Var det noe du så som var forskjellig fra film og forestilling? I tilfelle hva - og hvorfor tror du at dette ble gjort forskjellig?
- Hvordan svarte filmen på forventningene etter at du hadde sett forestillingen?
- Synes du overnaturlige hendelser og fortellinger fungerer best på film eller teater? Hva mener du er hovedforskjellene i virkemidlene?

Kilder: Programblad, Teatermagasinet, manuskriptet: *La den rette komme inn*